

Russ Shafer-Landau (ed.), *Ethical Theory. An Anthology*, Blackwell, 2007, 796 pagina's.

Boekbespreking Katrien Schaubroeck *Tijdschrift voor Filosofie* 2010 72:1, pp. 179-181.

Van de 28 filosofische bloemlezingen uitgegeven door Blackwell zijn er drie aan moraalfilosofie gewijd: *Ethics in Practice* (geregideerd door Hugh LaFollette), *Foundations of Ethics* (geregideerd door Russ Shafer-Landau en Terence Cuneo) en het meest recente *Ethical Theory* (geregideerd door Shafer-Landau). Deze drie bloemlezingen komen overeen met het klassieke onderscheid tussen toegepaste ethiek, meta-ethiek en normatieve ethiek. Toegepaste ethiek past normatieve theorieën toe op medische, ecologische en andere moraalgevoelige domeinen. Meta-ethiek onderzoekt metafysische, epistemologische en semantische vragen over moraal, zoals 'Wat bedoelen we wanneer we zeggen dat iets moreel juist is?', 'Bestaat er zoets als morele kennis?', 'Zijn morele waarden onafhankelijk van subjectieve waarderingen?' Normatieve theorie beantwoordt vragen van de eerste orde: 'Wat is moreel waardevol?', 'Welke handelingen zijn moreel juist?' 'Wat is het goede leven?' De drie belangrijkste normatieve theorieën in de ethiek zijn deontologie, consequentialisme en deugdenethiek. Centraal in de bloemlezing *Ethical Theory* (in deel 8, 9, 10 en 11) staan dan ook artikels die deze drie theorieën representeren. Shafer-Landau besteedt ook aandacht aan minder wijd bekende thema's zoals de uitdaging die het particularisme stelt voor deontologische en consequentialistische theorieën die immers het bestaan van morele principes vooronderstellen (deel 12). En ook het probleem dat het determinisme creëert voor morele verantwoordelijkheid wordt in *Ethical Theory* behandeld (deel 6). De delen over moraalfilosofie 'van de eerste orde' worden in het boek voorafgegaan door de bespreking van onderwerpen van eerder meta-ethische aard. Deel 1 gaat over het ontologische statuut van moraal en bestaat uit artikels die de vraag beantwoorden of morele waarden objectief zijn en of die objectiviteit dan naturalistisch of nonnaturalistisch moet gearticuleerd worden. Deel 3 en 4 bevatten artikels die alle een antwoord formuleren op het Euthyphro-probleem (is iets moreel goed omdat de mensen het goedkeuren, of keuren de mensen het goed omdat het moreel goed is?). De opgenomen stukken tekst van Plato, Robert Adams, Philippa Foot, Susan Wolf, Russ Shafer-Landau en vele anderen stellen de vraag of moraal gefundeerd is op de rede, Gods wil of het eigenbelang. Deel 2 bespreekt het fenomeen morele kennis, deel 5 gaat over de metafysica van waarden, beide eveneens bij uitstek meta-ethische onderwerpen. Ook de grenzen met de toegepaste ethiek worden opgezocht in deel 7 over 'moral standing', waarin onder meer een artikel van Peter Singer het morele statuut van dieren toelicht, en een ander artikel op basis van het morele statuut van foetussen tracht aan te tonen dat abortus fout is. Dat Shafer-Landau zich niet aan artificiële onderscheiden heeft gehouden, en een natuurlijke overgang maakt van meta-ethiek naar normatieve theorie naar toegepaste ethiek, is lovenswaardig. Maar dit roept anderzijds de vraag op hoe deze anthologie zich verhoudt tot de andere twee uitgegeven bij Blackwell. Philippa Foot's artikel over moraal en hypothetische imperatieven, een artikel van Robert Audi over intuitionisme en nog enkele andere 'klassiekers' zijn opgenomen in zowel de bloemlezing *Foundations of Ethics* als de bloemlezing *Ethical Theory*. Een nadere toelichting van wat er onder 'ethical theory' verstaan wordt, zou een en ander kunnen hebben verduidelijkt. Een expliciete afbakening zou misschien ook kunnen verklaren waarom feministische ethiek geen enkele verwijzing waard werd geacht (en trouwens evenmin werd opgenomen in de andere twee anthologieën).

In tegenstelling tot andere bloemlezingen zoals bijvoorbeeld *Arguing About Metaethics* (Routledge 2006) breekt Shafer-Landau met wat hij 'de punt-contrapunt presentatiemethode' noemt. Eerder dan contrasterende posities tegen elkaar uit te spelen, opteert hij voor het aanbieden van heldere, genuanceerde articulaties van een bepaalde positie die de lezer in staat moeten stellen om zelf tot een kritisch oordeel te komen. Hij hanteerde naar eigen zeggen drie criteria bij de tekstselectie: goede toegankelijkheid, representativiteit voor een belangrijke positie in de ethiek, en filosofische topkwaliteit. Het geheel (van 12 delen of 796 bz) komt over als een

evenwichtig, coherent overzicht dat geen vooringenomenheid verraadt (hoewel Shafer-Landau zelf een bekend verdediger is van het nonnaturalistisch, intuitionistisch realisme). De 12 delen worden elk kort ingeleid door Shafer-Landau, maar ook deze inleidingen zijn tamelijk algemeen en geven de brede achtergrond eerder dan argumenten en tegenargumenten op te lijsten. Deze neutrale presentatie, bovenop het feit dat de omvang van de opgenomen teksten beperkt is (variërend van 3 tot 12 bladzijden, met twee kolommen tekst per bladzijde) maakt deze bloemlezing tot een zeer bruikbaar werkinstrument in een cursus inleiding tot de moraalfilosofie. Het lezen van de primaire teksten die het debat sturen en inhoud geven, is immers de beste manier om grip te krijgen op de discussies waar moraalfilosofen zich in specialiseren. Door de opname van teksten van ondermeer Plato, Hobbes, Hume en Kant laat Shafer-Landau zonder veel woorden zien hoe historisch bepaald de hedendaagse debatten zijn.

Het is bekend dat didactiek en filosofie-onderwijs Shafer-Landau na aan het hart liggen. Na deze bloemlezing is het uitkijken naar de publicatie van *The Fundamentals of Ethics*, een handboek 'inleiding tot de moraalfilosofie' met bijhorend tekstboek gebaseerd op Shafer-Landaus jarenlange leservaring.

Description

In *The Fundamentals of Ethics*, author Russ Shafer-Landau employs a uniquely engaging writing style to introduce students to the essential ideas of moral philosophy. Offering more comprehensive coverage of the good life, normative ethics, and metaethics than any other text of its kind, this book also addresses issues that are often omitted from other texts, such as the doctrine of doing and allowing, the doctrine of double effect, ethical particularism, the desire-satisfaction theory of well-being, and moral error theory. Shafer-Landau carefully reconstructs and analyzes dozens of arguments in depth, at a level that is understandable to students with no prior philosophical background. Ideal for courses in introductory ethics and contemporary moral problems, this book can be used as a stand-alone text or with the author's companion reader, *The Ethical Life: Fundamental Readings in Ethics and Moral Problems*, which offers original readings exploring the topics covered in *The Fundamentals of Ethics*.

Reviews

"*The Fundamentals of Ethics* is a superb book: accessible, illuminating, and comprehensive. Shafer-Landau begins where students first confronting moral philosophy begin: with their everyday assumptions, expectations, and vocabulary. Through engaging questions and lively thought experiments, keeping jargon and overt instruction to an absolute minimum, he leads the reader to an articulate and self-aware grasp of the fundamental issues. In sum: the best such introductory text I know of."--Niko Kolodny, *University of California, Berkeley*

"This is a great introduction to ethics, the finest that I am aware of. I am eager to use it in my classes. . . . It is similar in structure to the wildly popular Rachels introductory ethics text but better. . . . Shafer-Landau's writing is perfect for his intended audience."--David Sobel, *University of Nebraska, Lincoln*

"The main strength in my mind is the clarity of the writing. Shafer-Landau has a gift for conveying the core ideas of different ethical theories, as well as fairly presenting their various strengths and weaknesses. Students will come away from reading *The Fundamentals of Ethics* with a very good understanding of philosophical thinking about a wide variety of issues in ethical theory."--Christian Miller, *Wake Forest University*

Inhoudstafel van *The ethical life: fundamental readings*

Acknowledgments

v

A Note on the Companion Volume

vi

Help for Students and Instructors

viii

INTRODUCTION

1

PART ONE Value Theory: The Nature of the Good Life

9

1. Epicurus

Letter to Menoeceus

10

2. John Stuart Mill

Hedonism

15

3. Aldous Huxley

Brave New World

25

4. Robert Nozick

The Experience Machine

31

5. Richard Taylor

The Meaning of Life

35

6. Jean Kazez

Necessities

46

PART TWO Normative Ethics: Theories of Right Conduct

59

7. J.J.C. Smart

Extreme and Restricted Utilitarianism

60

8. Immanuel Kant

The Good Will and the Categorical Imperative

70

9. Thomas Hobbes

Leviathan

83

10. Philippa Foot

Natural Goodness

94

11. Aristotle

Nicomachean Ethics

105

12. W.D. Ross

What Makes Right Acts Right?

117

13. Hilde Lindemann

What Is Feminist Ethics?

128

PART THREE Metaethics: The Status of Morality

141

14. David Hume

Moral Distinctions Not Derived from Reason

142

15. J.L. Mackie

The Subjectivity of Values

152

16. Gilbert Harman

Ethics and Observation	161
17. Mary Midgley	
Trying Out One's New Sword	170
18. Michael Smith	
Realism	177
19. Renford Bambrough	
Proof	187
PART FOUR Moral Problems	199
20. Peter Singer	
The Singer Solution to World Poverty	200
21. Heidi Malm	
Paid Surrogacy: Arguments and Responses	208
22. Ronald Dworkin	
Playing God: Genes, Clones, and Luck	218
23. James Rachels	
The Morality of Euthanasia	228
24. John Harris	
The Survival Lottery	234
25. Peter Singer	
Unsanctifying Human Life	244
26. William F. Baxter	
People or Penguins: The Case for Optimal Pollution	257
27. Judith Jarvis Thomson	
A Defense of Abortion	266
28. Don Marquis	
Why Abortion Is Immoral	278
29. Jonathan Bennett	
The Conscience of Huckleberry Finn	289
30. Michael Walzer	
Terrorism: A Critique of Excuses	303
31. David Luban	
Liberalism, Torture, and the Ticking Bomb	314
32. Martin Luther King, Jr.	
Letter from Birmingham City Jail	322
33. Igor Primoratz	
Justifying Legal Punishment	334
34. Stephen Nathanson	
An Eye for an Eye?	

344

35. Michael Huemer

America's Unjust Drug War

354

36. John Corvino

Why Shouldn't Tommy and Jimmy Have Sex?: A Defense of Homosexuality

368

37. Bonnie Steinbock

Adultery

382

38. Hugh LaFollette

Licensing Parents

389

39. Jane English

What Do Grown Children Owe Their Parents?

402